De Pietenkrant

groep 6 · voor de leerkracht

Waar gaat het om?

In de Pietenkrant staan berichten, een advertentie en een weerbericht, allemaal vol getallen. Er staan geen vragen bij. Die bedenken de leerlingen zelf, of ze zoeken uit welke rekensituatie er in een bericht zit. Zo kijken ze eerst goed naar wat er gebeurt, voordat ze gaan rekenen.

Zo werk je ermee

Je kunt de drie opdrachten los gebruiken of als korte reeks (3 lessen van 30 minuten). Lees de krant eerst samen of laat leerlingen hem in tweetallen lezen.

- **Opdracht 1 · Speurneus.** Leerlingen koppelen situaties aan berichten. Ze lossen nog niets op. Bespreek vooral het 'waaraan zie je het?'.
- **Opdracht 2 · Word zelf Rekenpiet.** Leerlingen bedenken zelf rekenvragen en ruilen die met een klasgenoot. Extra uitdaging: bedenk twee verschillende vragen bij één bericht. Bespreek klassikaal een paar 'te makkelijke' vragen: waarom hoef je daar niet te rekenen?
- **Opdracht 3 · Rekenpiet vraagt zich af.** Grote schatvragen (Fermi-vragen). Er is geen goed of fout antwoord, het gaat om de redenering. Laat tweetallen hun antwoorden vergelijken en verklaren waarom ze verschillen.

Situaties in deze krant

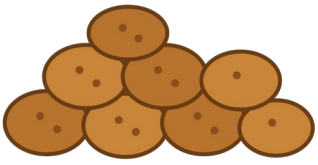
Er komt iets bij · Er gaat iets af · Er is een verschil · Er komt steeds hetzelfde bij · Het wordt eerlijk verdeeld · Je neemt een deel van het geheel

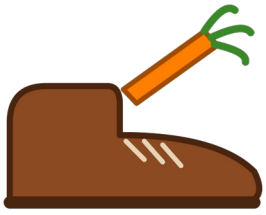
Kennismaken met het Situatiekompas

Opdracht 1 is gebaseerd op het Situatiekompas. Dat ordent redactiesommen in situaties, zodat leerlingen leren kijken naar wat er gebeurt in plaats van te zoeken naar signaalwoorden. De berichten geven informatie zonder een rekenvraag voor te schrijven. Meer weten? Kijk op situatiekompas.nl.

Tip: hang de krant groot op in de klas (A3) en laat leerlingen hun beste vragen erbij plakken. Zo groeit er een eigen sommenmuur.

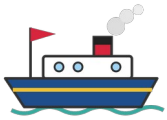

DE PIETENKRANT

Speciale sinterklaaseditie · groep 6 · Prijs: 1 pepernoot

A Postpiet heeft het druk

Maandag lagen er 1.245 brieven en tekeningen in de postkamer. Dinsdag bracht Postpiet er 2.380 naartoe. De postkamer begint aardig vol te raken.

B Witte waas op de letters

In het pakhuis lagen 3.600 chocoladeletters. Bij de controle zagen de Pieten dat 475 letters een witte waas hadden. Die mogen niet meer mee in de zak.

C Stoomboot veel te laat

De Sint werd om 11.20 uur verwacht. Door de harde wind kwam de boot pas om 14.05 uur de haven in. De kinderen op de kade waren bijna bevroren.

D Inpakmachine draait op volle toeren

De nieuwe inpakmachine pakt elk uur 120 cadeautjes in. Vanochtend om 8.00 uur ging hij aan. Om 13.00 uur gaat hij even uit voor onderhoud.

E Strooien op school

Op 5 december komt de Sint naar basisschool De Kruidnoot. Hij neemt 960 pepernoten mee voor de 8 klassen. Elke klas krijgt er evenveel.

F Wat staat er op het verlanglijstje?

Op De Kruidnoot hebben 400 kinderen hun verlanglijstje ingeleverd. De helft wil speelgoed. Een kwart wil een boek. De rest wil iets lekkers.

ADVERTENTIE

Gezocht: inpakpieten (m/v)

Je verdient 6 chocolademunten per uur.
Werktijden: 8.00 tot 12.30 uur.
Pepernoten zoveel je wilt!
Meld je bij de Pepernotenfabriek.

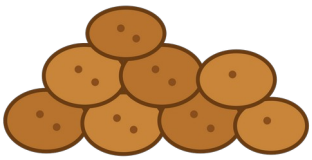
Weerbericht

Vannacht vriest het: min 1 graad. Morgen wordt het 6 graden. Er staat veel wind. Dakpieten, houd je mijter goed vast!

Rekenpiet vraagt zich af…

Hoeveel pepernoten eet jouw klas in de hele sinterklaastijd?

Opdracht 1 · Speurneus

Welke situatie zit in welk bericht?

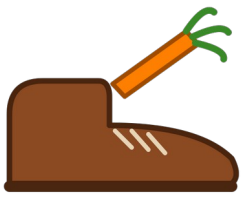
Naam: _____

In elk bericht in de krant gebeurt iets. Lees de berichten goed. Zoek bij elke situatie het bericht dat erbij past. Schrijf de letter van het bericht in het vakje. Schrijf ook op waaraan je het ziet.

Let op: de advertentie en het weerbericht hoeven niet in de tabel.

Situatie	Bericht	Waaraan zie je het?
Er komt iets bij Er is al iets, en er komt nog wat bij.		
Er gaat iets af Er is iets, en een deel gaat weg.		
Er is een verschil Je vergelijkt twee dingen met elkaar.		
Er komt steeds hetzelfde bij Er komt telkens evenveel bij, bijvoorbeeld elke dag of elk uur.		
Het wordt eerlijk verdeeld Iets wordt eerlijk verdeeld in gelijke delen.		
Je neemt een deel van het geheel Je kijkt naar een stukje van het geheel, zoals de helft, een kwart of een procent.		

Klaar? Vergelijk je tabel met die van je buurman of buurvrouw. Hebben jullie hetzelfde? Leg aan elkaar uit waarom.

Opdracht 2 · Word zelf Rekenpiet

Bedenk zelf rekenvragen bij de krant

Naam: _____

In de krant staan heel veel getallen, maar er staan geen rekenvragen bij. Die ga jij bedenken! Kies een bericht en maak er een rekenvraag bij. Daarna ruil je met een klasgenoot: jij lost zijn of haar vragen op, en andersom.

Een goede vraag of een te makkelijke vraag?

Te makkelijk	Goede vraag
Hoeveel klassen heeft De Kruidnoot? Dit staat al in de krant. Je hoeft niets uit te rekenen.	*Hoeveel pepernoten krijgt elke klas?* Nu moet je rekenen: 960 : 8.

Zo kun je beginnen

- Hoeveel … samen?
- Hoeveel … meer?
- Hoeveel … zijn er nog over?
- Hoeveel … krijgt ieder?
- Hoe lang …?
- Hoe laat …?

Vraag 1 Bij bericht: _____ Situatie: _____

Mijn vraag:

Het antwoord (schrijf het op een briefje, niet hier!)

Vraag 2 Bij bericht: _____ Situatie: _____

Mijn vraag:

Het antwoord (schrijf het op een briefje, niet hier!)

Vraag 3 Bij bericht: _____ Situatie: _____

Mijn vraag:

Het antwoord (schrijf het op een briefje, niet hier!)

Verander de situatie

Bericht D gaat over een machine die elk uur evenveel cadeautjes inpakt. Bedenk nu een andere situatie: de 600 ingepakte cadeautjes worden eerlijk over een aantal zakken verdeeld. Kies zelf hoeveel zakken en maak een passende rekenvraag.

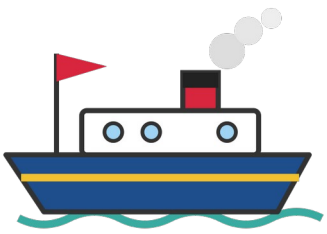
Schrijf ook op waarom je nieuwe vraag bij eerlijk verdelen past.

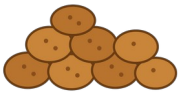
Mijn vraag:

Ruilen en nakijken

1. Geef je blad aan een klasgenoot. Die lost je vragen op.
2. Kijk samen na met jouw briefje met antwoorden.
3. Was een vraag niet duidelijk? Maak hem samen beter.

Opdracht 3 · Rekenpiet vraagt zich af…

Grote vragen zonder één goed antwoord

Naam: _____

Rekenpiet stelt graag grote vragen. Het antwoord kun je niet opzoeken en ook niet precies uitrekenen. Je kunt het wel slim schatten! Gebruik het denkschema. Het gaat niet om één goed antwoord, maar om hoe goed je het kunt uitleggen.

Vraag 1: Hoeveel pepernoten eet jouw klas in de hele sinterklaastijd?

Denk aan: hoeveel kinderen zitten er in je klas? Hoeveel pepernoten eet één kind op een dag? Hoeveel dagen duurt de sinterklaastijd ongeveer?

1. Wat weet ik al?	
2. Wat moet ik schatten?	
3. Zo reken ik het uit	
4. Kan dit kloppen?	

Mijn antwoord: ongeveer _____

Uitdaging: hoeveel stappen zet de Piet die vannacht bij alle huizen in jouw straat langsgaat?

Antwoorden

De Pietenkrant groep 6 · voor de leerkracht

Opdracht 1 en 2: situaties en voorbeeldvragen

De kolom 'Situatie' is het antwoord op opdracht 1. De voorbeeldvragen kun je gebruiken bij opdracht 2, als voorbeeld of om te laten oplossen door snelle werkers.

Bericht	Situatie	Voorbeeldvraag	Antwoord
A	Er komt iets bij	Hoeveel brieven en tekeningen liggen er nu in de postkamer?	1.245 + 2.380 = 3.625 **3.625 brieven en tekeningen**
B	Er gaat iets af	Hoeveel chocoladeletters mogen er wel mee?	3.600 − 475 = 3.125 **3.125 chocoladeletters**
C	Er is een verschil	Hoeveel te laat was de stoomboot?	11.20 → 14.20 is 3 uur, min 15 minuten **2 uur en 45 minuten**
D	Er komt steeds hetzelfde bij	Hoeveel cadeautjes zijn er om 13.00 uur ingepakt?	8.00 tot 13.00 = 5 uur; 5 × 120 = 600 **600 cadeautjes**
E	Het wordt eerlijk verdeeld	Hoeveel pepernoten krijgt elke klas?	960 : 8 = 120 **120 pepernoten**
F	Je neemt een deel van het geheel	Hoeveel kinderen willen iets lekkers?	helft = 200, kwart = 100; 400 − 200 − 100 = 100 **100 kinderen**
–	*Advertentie*	Hoeveel chocolademunten verdient een inpakpiet op één ochtend?	8.00 tot 12.30 = 4,5 uur; 4,5 × 6 = 27 munten
–	*Weerbericht*	Hoeveel graden is het morgen warmer dan vannacht?	van −1 naar 6 = 7 graden

Verander de situatie

Voorbeeld voor de leerkracht: 600 cadeautjes worden eerlijk over 5 zakken verdeeld. Hoeveel cadeautjes gaan in elke zak? 600 : 5 = 120.

Laat leerlingen benoemen welke situatie hun nieuwe vraag heeft. Dezelfde getallen kunnen in verschillende situaties terechtkomen, en dan verandert de som.

Opdracht 3: Rekenpiet vraagt zich af

- Voorbeeld: 27 kinderen × 10 pepernoten per dag × 20 dagen = 5.400 pepernoten.
- Er is geen vaste bandbreedte: beoordeel of leerlingen hun aannames kunnen uitleggen en of de uitkomst daarbij past. Het gaat om de redenering, niet om één goed antwoord.
- Vraag door bij 'Kan dit kloppen?': is 10 pepernoten per dag veel of weinig? Eet iedereen elke dag pepernoten? Wat gebeurt er met je antwoord als je 5 in plaats van 10 neemt?
- Uitdaging: laat kinderen schatten hoeveel huizen er in hun straat staan en hoeveel stappen het van deur tot deur is (bijvoorbeeld 30 huizen × 15 stappen = 450 stappen, plus de terugweg).

